

Emlékeztető az Érintésvédelmi Munkabizottság 2008. október 1.-i üléséről

A Munkabizottság először meghallgatta Mészáros Géza ismertetését a felülvizsgálati képesítéshez szükséges előképzettségek rendezésének jelenlegi tervezetéről. Ezek szerint a tervezet első formájában ehhez mindenképpen kizárólag villanyszerelői képesítést fogadtak volna el. A tiltakozások hatására a jelenlegi „**Villanyszerelő vagy középfokú- vagy felsőfokú erősáramú végzettség**” képesítést is elfogadnák, nincs azonban tisztázva, hogy mi tekinthető erősáramú képesítésnek. A jelenlegi mérnöki diplomákban csak „villamos mérnök” kifejezés található, azt, hogy ez erősáramú-e, a leckekönyvekbe bejegyzett tantárgyak alapján kell megítélni. Az elbírálásra vonatkozóan a Munkabizottság – felkérés alapján – az Egyesület elnökségének a következő állásfoglalás felterjesztését javasolja:

A **villanyszerelő** elnevezést a régebbi rendeletek és Országos Szakmai jegyzék (OSZJ), valamint a korábbi és a jelenlegi Országos Képzési Jegyzék (OKJ) mindig egyértelműen tartalmazta illetve tartalmazza: Ide tartozik az 1985 évi I. tv. alapján a 625, az 1969 évi VI. tv. alapján az 503, az OSZJ szerint az 505 szakszámú villanyszerelő (és leágazásai 505-1 erősáramú berendezés-szerelő, 505-2, épületvillamossági szerelő, 505-3 vasút-villamossági szerelő, 505-4 Villamoshálózat-szerelő), az 506 általános villanyszerelő, valamint az OKJ különböző kiadásai szerint 07 2 7624 02 31 17, 33 5216 03 és 33 5222 04 1000 00 00 számú villanyszerelő.

A **középfokú- vagy felsőfokú erősáramú végzettség** tulajdonképpen **villamosenergetikai** végzettséget, ill. ismereteket kell, hogy jelentsen, mert a ráépülő szakképezések ezen ismeretanyag birtokában sajátíthatók el.

Középfokú erősáramú végzettségnek az előzőek értelmében elfogadhatók: a villamosenergia-ipari technikus (Verebély, Bláthy; Miskolc) erősáramú ipari technikus (volt Bláthy; Bp. Nagyszombat u.) épületvillamosítási technikus, elektrotechnikai technikus (korábbi OKJ szerinti) (Verebély, Bláthy; Miskolc) és a (legújabb OKJ szerinti) erősáramú technikus

A legbonyolultabb a **felsőfokú erősáramú végzettség** meghatározása. Ha az (ágazatokat) szakirányokat az oklevélben feltüntették, akkor ide tartozik a villamos művek, villamos gépek ágazat (régebbi elnevezés), a villamos energetika szakirány és az épületvillamosítási szakirány

Ha csak **Villamosmérnök** végzettség van az oklevélben feltüntetve és a **villamosenergetikai szakirány nincs**, akkor ezt a hallgatott tantárgyak szerint a leckekönyvből (index) kell megállapítani. Ha a villamosmérnök a villamos energetika szakirány (a felterjesztésben elnevezés szerint megadott) 17 erősáramú tantárgyából többet úgy vett fel, hogy minimálisan 4 féléven keresztül legalább heti 2 óra előadáson és legalább 3 féléven keresztül heti 2 óra laborgyakorlaton vett részt, továbbá minimálisan 14 kreditet teljesített

Amennyiben az indexben a megadott névtől eltérő elnevezésű, de erősáramú ismeretekre utaló tantárgynév szerepel, akkor az elbírálás csak a tantárgyleírás ismerete alapján lehetséges.

Az Érintésvédelmi Munkabizottság az előzőekben leírt állásfoglalását ajánlja a MEE egyesületi állásfoglalása kialakításához. A MEE állásfoglalását a szakképzésért felelős Magyar Kereskedelmi és Iparkamara részére megküldi a képzők és vizsgabizottsági elnökök azonos értelmezésének elősegítésére.

Ezt követően a Munkabizottság foglalkozott azzal, hogy az MSZ 2364-6 szabvány most készülő magyarázatos kiadásában célszerű lenne-e magyarázatként iránymutató jegyzőkönyvmintát is megjelentetni. A Munkabizottság egyhangúan úgy foglalt állást, hogy igen, s erre a jelenleg készülő jegyzet Arató Csaba és Magyar Gábor által készített jegyzőkönyvminta rövidített formáját lenne célszerű felhasználni. Ehhez a jelenlévő két szerző hozzájárult.

A nyár folyamán egyes közületi megbízók kétségüket fejezték ki arra nézve, hogy a felülvizsgálat során talált hibák kijavítása jogszabályilag elő van-e írva, s ha igen, az kinek a kötelezettsége. A jogszabályokban egyértelműen elő van írva a „veszélyek elhárításához szükséges intézkedések megtétele”, sőt az is, hogy ennek eredményét új vizsgálatokkal igazolják. A „javítás” szó valóban nem szerepel ezekben a jogszabályokban, mert megengedett a javítás helyett a hibás berendezés leszerelése, az ezzel való tevékenység megszüntetése is. A munkahelyeken ezt az 1993. évi XCIII. munkavédelmi törvény 54.§ (1) bekezdés *a.*) és *c.*) pontja, valamint (7) bek. *e.*) pontja, és ennek alapján a munkahelyek munkavédelméről szóló 3/2002 (II.8.) SzCsM-EüM együttes rendelet 2.§-ának (3) bek. *c.*), valamint (6) bek. *a.*) pontja, a munkaeszközökre vonatkozóan pedig a 14/2004 (IV.19.) FMM rendelet 15. §-a és 17.§ *e.*) pontja írja elő. A kötelezett minden esetben a munkaadó. A kommunális és lakóépületeknél ezt a kötelezettséget a 8/1981 (XII. 27.) IpM rendelettel hatályba léptetett KLÉSZ írja elő, az ingatlankezelő kötelezettségeit a 23. §. és 25.§-ban, a fogyasztó kötelezettségeit pedig a 26. §-ban. Hasonló a követelmény a tűzvédelmi hiányosságokra vonatkozóan az új OTSZ-ben is. Ennek 5. rész II. fejezet 17.2 pontja az időszakos felülvizsgálat elrendelése mellett azt is előírja, hogy „a tapasztalt hiányosságokat meg kell szüntetni, melynek tényét hitelt érdemlő módon igazolni kell”.

Egy tájékoztató kérdésre a Munkabizottság az áramszolgáltatók tájékoztatása alapján megállapította, hogy nem-nullázott (TT-rendszerű) kiefeszültségű hálózat, már csak elvétve található, a közcélú hálózat nullázott, azaz TN-rendszerű.

Ismételten felmerült, hogy a szabadtéri berendezések érintésvédelménél mire lehet hivatkozni, ha – a nedves, párás időjárás következtében fellépő felesleges kioldás elkerülésére – nem 30, hanem 100 mA-es áram-védőkapcsolót alkalmaznak? A CENELEC HD előírásait átvevő MSZ HD 60364-4-41:2007 415.1.1. szakasza ugyanis 30 mA érzékenységet ír elő minden olyan esetre, amelynél a 415.3.3. szakasz megköveteli az áram-védőkapcsoló kiegészítő védelemként való alkalmazását. Hazánk – a klimatikus viszonyokra hivatkozva – a szabadtéri dugaszolóaljzatokra vonatkozóan nemzeti eltérést jelentett be, s ez az eredeti IEC szabvány e szakaszhoz fűzött megjegyzésben meg is jelent. A CENELEC újabban másként szerkeszti szabványait, s így a nemzeti eltéréseket nem az adott szakaszhoz fűzött megjegyzésben, hanem ZA, illetve ZB mellékletekben sorolja fel. Ez az eltérés itt adminisztratív hiba folytán kimaradt a mellékletből, ezért a magyar szabvány ezt a kivételt – az eredeti IEC-re hivatkozva – csupán magyarázatban említi. (Tekintettel arra, hogy a szabvány rendelkezéseinek alkalmazása jogilag nem kötelező, ez az utalás elegendő.) A felvonulási területekre vonatkozó MSZ HD 60364-7-704:2007 szabvány ZA mellékletében már egyértelműen megjelent a magyar kivétel, amely szerint: „Ha a környezeti feltételek miatt szükséges, akkor 100 mA névleges kioldóáramú áram-védőkapcsolót lehet használni.” Ez az eltérés szélesebb körű, mintha csupán a szabadtérre vonatkoznék, mert az építkezési felvonulásoknál gyakran az építés alatt lévő beltéri részeknél is a szabadtérhez hasonló klimatikus hatások várhatók.

Szóba került a FELV (nem biztonsági, hanem funkcionális törpefeszültség) táplálású készüléktetek érintésvédelme. annak követelményei. Erre vonatkozóan az új MSZ HD 60364-4-41:2007 szabvány már egyértelműen rendelkezik a 411.7 szakasz pontjaiban. Ennek lényege, hogy a közvetlen érintést burkolattal vagy védőfedéssel meg kell akadályozni, s e szerkezetek testeit (méretezés nélkül) össze kell kötni a tápforrás primer

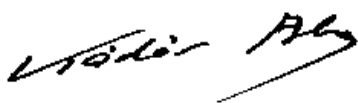
(kisfeszültségű) védővezetőjével. Ennek elméleti megfontolása, hogy a FELV áramköröknek a kisfeszültségű táplálásól való elválasztására semmilyen követelmény nincs (azzal akár fémesen is érintkezhet), így egy itt fellépő testzárlat lényegében azonos lehet a primerkörben fellépő testzárlattal.

Felmerült, hogy a tavaly életbe lépett új gázbiztonsági műszaki szabályzatra hivatkozva a gázszolgáltató vállalatok csak olyan helyen engedik meg villamos hálózati csatlakoztatású gázkészülékek bekapcsolását, ahol az ezt tápláló villamos hálózatba 100 mA-es vagy ennél érzékenyebb áram-védőkapcsoló van beiktatva. A jelenleg rendelkezésünkre álló szövegben ez ugyan valóban szerepel, de a IV. fejezet 3.5.4.1. szakasz-száma alatt, s ebben a példányban a 3.5. alfejezet csupán a 140 kW-nál nagyobb hőteljesítményű készülékekre, illetve egy helyiségben lévő több készülék esetén az ennél nagyobb összteljesítmény esetén érvényes. Cserpák János tájékoztatása szerint azonban ezt a gázszolgáltatók az ennél kisebb hőteljesítményű, tehát háztartási készülékeknél is megkövetelik. (Az ülés után sikerült tisztázni, hogy „A gáz csatlakozó vezetékek és fogyasztói berendezések létesítési és üzemeltetési műszaki-biztonsági szabályzata” nem rendeleti úton, hanem a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal igazgatója által került kiadásra, s szövege ennek honlapjáról tölthető le. Ennek IV. 3.5.3. és 3.5.4 pontjai foglalkoznak villamos kérdésekkel.). A „villamos berendezések” címet viselő 3.5.3. szakasz valóban csupán olyan követelményeket (pl. kapcsoló elhelyezése, gázérzékelő) tartalmaz, ami csak a nagy készülékeknél lehet indokolt. A „gázkészülékek erősáramú villamos hálózatra csatlakoztatása” című 3.5.4 szakasz jogilag ugyan szintén csak ezekre érvényes, műszakilag azonban a háztartási készülékeknél is indokolható, s a gázszolgáltatók ezt ezeknél a készülékeknél is megkövetelik. Ez az áram-védőkapcsoló alkalmazásának követelményén kívül tartalmazza még azokat a követelményeket (pl. a fémharisnyás gázcsatlakozás áthidalása, a gázcsőhálózatnak az EPH-ba való bekötése) is, amelyeket munkabizottságunk 2001 ápr. 4.-i ülésén javasolt.

Magyar Gábor tagtársunk felvetette, hogy a legutóbbi időben (különösen a külföldi tulajdonú vállalatoknál) csökkent a megrendelt felülvizsgálatok száma, s ez árletörő tendenciát is okoz. A többiek is megemlítették, hogy amióta megszűnt a munkavédelmi előadók alkalmazásának kötelezettsége, ez a jelenség meglehetősen általános. Kívánatos lenne erre a Munkavédelmi Főfelügyelőség figyelmét felhívni, és az ő segítségüket kérni, hiszen a jogszabályi rendelkezések egyáltalán nem enyhültek. Felvetették ezzel kapcsolatban sajtókampány indítását is.

Ezt követően röviden ismertettük az MSZ HD 60364 (korábbi jelzet szerint MSZ 2364) szabványsorozatnak 2007.-es évszámmal megjelent tagjait. (Ezek mind a korábban megjelent szabványok módosításai.) Magyarázatos változatban tavaly november 1.-én megjelent a 4-41, a 7-701 és a 7-705. Magyar nyelven, de egyelőre magyarázat nélkül az idén március 1.-én az 5-54, a 6, és a 7-704. (Ezek magyarázatos kiadása a jövő év elejére várható.) Egyelőre csak angol nyelven jelent meg a tavalyi év során a 4-443, az 5-51, a 7-740 és 7-706. A CENELEC-nél elkészült, de hazai bevezetésük még csak folyamatban van a HD 60634-1:2008 (alapelvek, általános jellemzők elemzése, fogalom-meghatározások), valamint a HD 60364-5-534:2008 (túlfeszültségvédelmi eszközök kiválasztása).

A Munkabizottság ezen az ülésen megemlékezett az igen aktív és a Munkabizottságban is jelentős, értékes munkát kifejtő Nagy Attila tagtársunk haláláról.

Kádár Ába
az ÉV MuBi tb. elnöke

Dr. Novothny Ferenc
az ÉV. MuBi vezetője